

Mi n Đi n : M t cu c c i cách mong manh

*Nh ng ng i ng h bà Aung San Suu Kyi đang ch k t qu b u c b sung tr c tr s Liên đoàn Qu c gia vì Dân ch t i Rangoon hôm 1/4/2012.
REUTERS/Soe Zeya Tun*

Tu n báo Le Courrier International đ c bi t chú ý đ n tình hình Mi n Đi n tr c cu c b u c Qu c h i b sung di n ra ngày hôm nay 01/04/2012, v i hàng t a trên trang nh t « Mi n Đi n : Ni m hy v ng », trên n n hình nh g ng m t c a lãnh t đ i l p Aung San Suu Kyi – gi i Nobel hòa bình, ng c viên Qu c h i k này.

H s v Mi n Đi n trên Le Courrier International mang tên g i « M t s m c a mong manh », v i nh n đ nh : Aung San Suu Kyi - g ng m t đ i di n cho n n dân ch Mi n Đi n - ch c ch n s vào Qu c h i, trong khung c nh cu c c i t b t ng do t ng th ng Thein Sein kh i đ ng, tuy nhiên sau n a th k d i s th ng tr c a ch đ đ c tài quân s, dân chúng m i ch đ c n m chút h ng v t do, nh ng thách th c là kh ng l và quân đ i v n còn n m quy n đ i u hành đ t n c.

H s v Mi n Đi n c a Le Courrier International bao g m nhi u trích đ n t các bài bình lu n và nh n đ nh c a báo chí Thái Lan, Hoa K hay H ng Kông, v các thay đ i đang di n ra, nh bài « Aung San Suu Kyi – ng i mang ni m hy v ng » t t Global Post (Boston), « Nh ng ng i nghèo có nguy c m t h t » t The Irrawaddy (Bangkok) hay « Hòa bình đ t i trên vùng đ t đ y bom mìn » t Asia Times Online (H ng Kông, Bangkok), ...

Bài « Cá quan kiám duyát sá thu kéo » tá Global Post (Boston) nói đán tình tráng kiám duyát đác nái láng và khá năng Quác hái Mián Đán sá thông qua luát tá do hóa báo chí tá đây đán cuái năm. Đác biát đáng chú là bài « Thein Sein, nhà cái cách thám láng » trích tá The Irrawaddy.

Thein Sein, nhà cái cách thám láng

Táng tháng Thein Sein – ngái khái đáng quá trình má cáa tái Mián Đán – ván còn là mát con ngái bí án, ká tá khi chính quyán « dân sá » bát đáu các thay đái theo háng dân chá hóa. Tá The Irrawaddy thá vén lên bác màn bí mát qua bài viát này.

Đám đáu tiên đác ghi nhán : Táng tháng Mián Đán là ngái duy nhát trong sá các táng lánh nác này, có đác tính cách điám đám và nhán nái, đúng theo truyán tháng cáa đáo Phát – tôn giáo cáa đa sá ngái Mián.

Đáu thá hai là, bán thân ông và nháng ngái thân cán vái ông cháa bao giá bá cáo buác tham nháng. Mát sá ngái còn cho ráng, ông Thein Sein là mát ngái quá chính trác đá có thá làm đác chính trá trong mát thá giái vô đáo đác.

Mát đáu náa làm nên sá khác biát cáa ông Thein Sein là ná lác tìm kiám sá đáng thuán.

Vào thái đám cán bão Nargis tàn phá Mián Đán năm 2008, trong khi táp đoàn quân sá ná lác ngăn cán cáu trá quác tá đán các vùng bá thiên tai, thì táng tháng Mián Đán táng lại, là viên táng cao cáp nhát, đán tái chá đá gáp gá các nán nhân. Hành đáng này đã mang lái cho ông mát uy tín lán trong quá trình cái cách sau đó.

Vào năm 2009, ông Thein Sein đã trá thành ngái đái đián cho chính quyán quân sá, trình bày trác Đái hái đáng LHQ đá án vá mát « lá trình dân chá hóa có trát tá » tái Mián Đán. Nhân vát này đã đác thá lánh cáa táp đoàn quân sá - tháng táng Than Shwe - chán vào vá trí táng tháng thay vì mát viên táng khác, bái váa không có tai tiáng tham nháng, cũng nhá quá khá vi

phßm nhân quyßn.

Câu hỏi mà tờ báo Thái Lan đặt ra là, bên cạnh hình ảnh gây thiện cảm và nhßng tiến bộ không phải nhßn thấy ngay, liệu tờ ngßng Thein Sein có thực sự đißu hành đặt nßc và tßi sao các cßi cách quan trßng nhßt lại bị trì hoãn ?

Không ít ngßng cho rằng, cßu thủ lĩnh tßp đoàn quân sự Than Shwe vẫn tiếp tục duy trì ảnh hưởng đßng sau các quyßt định chính cßa tờ ngßng Thein Sein.

Nhßng ngßng hoài nghi nhßt tiếp tục nghiß rằng, các cßi tß hiện nay cßa chính quyßn « dân sự » chß là một thời hßa mù mờ giúp cho Mißn Điện đßc chấp nhßn vào chiếc ghế chß tßch luân phiên cßa khßi Asean, đßc Phßng Tây đß bß trßng phßt, ...

Có đißu chßc chßn là bên thân tờ ngßng Mißn Điện không nßm đßc toàn bộ quyßn lực.

Một bộ phận quân đội vẫn tiếp tục cßu cßch chiến chấpßng lại quân nßi dßy thußc sự cßch thißu sự Kachin, bắt chấpßng hßu chiến cßa tờ ngßng. Bên cạnh đó, việc ngßng hßp đßng xây dựng Myitsone với Trung Quốc và các nßc láng giềng vẫn cân bằng trong quan hệ với Trung Quốc khißn ông Thein Sein có thể mất đi sự ủng hộ từ Bắc Kinh.

Tuy nhiên, theo các ngußn tin từ nhßng ngßng thân cận với tờ ngßng Mißn Điện, hiện tại ông Thein Sein vẫn làm chß đßc tình thế, bắt chấpßng thái độ ngßp ngßng cßa các cßu tßng lãnh. Một giai thoại đßc truyền đi rằng, có tin Phó tßng thßng Tin Aung Myint Oo – một nhân vật nhßu thế lực – đßnh làm đßo chính.

Tßng thßng Thein Sein cßt lại bài viết trên báo và chß đß này, chuyển đßn Phó tßng thßng, với một vài dòng ghi chú ...

Tờ báo Thái Lan kết luận, chính quyßn cßa ông Thein Sein vẫn là một nßn sự. Sau cß một đßi trung thành với chế độ quân sự đßc đoán, giờ đây ông Thein Sein đang đßn đến một chính

quy n dân s trên con đ ng dân ch hóa.

Trong con m t c a đa s Mi n Đ n, t ng th ng Thein Sein v a là ng i đ i di n quan tr ng nh t cho m t hy v ng c i cách chính tr , đ ng th i l i là ng i g n bó v i m t nhóm c m quy n, v n kiên quy t duy trì quy n l c tuy t đ i c a mình t i qu c gia này.

T thi u : vũ khí đ u tranh c a ng i Tây T ng ch ng l i chính quy n B c Kinh

V m t chuy n bi n gai góc khác Châu Á - cu c đ u tranh c a ng i Tây T ng t i Trung Qu c -, tu n báo Le Nouvel Observateur có bài : « Tây T ng : Vũ khí c a s hy sinh ». Tu n báo nh n đ nh : Vì t do, vì quy n đ c h c ti ng nói và th c hành tôn giáo c a mình, đã có 30 ng i t thi u. Đ i v i chính quy n Trung Qu c, nh ng ng i t thi u là « k kh ng b ».

S ki n đ u tiên đ c Le Nouvel Observateur gi i thi u là c nh đám tang ông Sonam, ng i Tây T ng th 30 t thi u đ ph n đ i chính quy n Trung Qu c. Khác v i nh ng ng i đ tr c, ông Sonam không ph i là nhà tu hành, mà ch là m t nông dân th t h c.

Ngày 17/03, sau khi làm l tr c chân dung Đ t Lai L t Ma, ông Sonam đã u ng xăng, r i t m xăng vào ng i, t thi u tr c th m tu vi n Rongwo, đ l i ti ng thét : Đ c Đ t Lai L t Ma ph i đ c v Tây T ng.

Đ không cho công an ngăn c n, ông đã cu n v i bông và giây thép gai quanh mình. Ng i dùng đ n tho i c m tay quay đ c c nh ông Sonam b c cháy, k l i, ông Sonam v n còn gi n m tay lên, gi ng nh t t c nh ng ng i t thi u khác, khi toàn thân đã chìm trong l a. Tr c đó ba ngày, nhà s Jamyang Palden, b n c a Sonam, cũng đã t thi u.

8.000 ng i dân th xã Rebkong t i đ a ng i nông dân Tây T ng th t h c Sonam. Đây là m t cu c t p h p đông ng i ch a t ng th y t i th xã có 80.000 dân, n m trong vùng t tr c a ng i Tây T ng thu c t nh Thanh H i.

Hiện tại, chúng ta có ai gì thích được lý do vì sao ông Sonam đã chọn hành động phản kháng quy tắc lệ t nh v y.

Đi v i chính quy n B c Kinh, nh ng ng i t thiêu ch là « k kh ng b », b n c ngoài gi t đây, dù là hành đ ng c a h không gây thi t h i cho ai c . T i các vùng Tây T ng t nh T Xuyên, các thân nhân c a nh ng ng i t thiêu b chính quy n đ i x nh các t i ph m.

T i huy n A Bá, n i x y ra m t n a s v t thiêu, m i v t thiêu đ n đ n các v b t b đàn áp, và t đó i có thêm các v t thiêu m i. Vòng xoáy đen t i c th mà ti p di n.

Đ i di n v i làn sóng t thiêu, B c Kinh ti n hành bao vây toàn b các khu v c c a ng i Tây T ng c trên th c đ a, cũng nh v truy n thông.

Tuy nhiên, không gì có th ngăn i đ c làn sóng hy sinh thân mình c a c ng đ ng Tây T ng. M t nhà văn ng i Tây T ng s ng Tây Ninh, th ph t nh Thanh H i, cho bi t, ông tin r ng phong trào s ti p t c lan r ng đ n các t ng l p khác, k c giáo viên, công ch c,... B i, theo ông, đây là hình th c ph n kháng duy nh t mà ng i Tây T ng có th th c hi n trong hi n t i. Các bi n pháp khác nh bi u tình, vi t lách, tranh lu n, ... đ u không th . Hi n có đ n 70 ngh sĩ, trí th c Tây T ng b b tù.

Cũng theo nhà văn này, nhi u ng i Tây T ng nói có th có đ n 2.000 ng i t thiêu đ đánh đ ng công lu n qu c t . 2.000 là s ng i hy sinh b ng t thiêu trong phong trào đ u tranh b t b o đ ng c a Gandhi ch ng l i th c dân Anh.

Cũng gi ng nh nhi u ng i Tây T ng khác, ông t ra r t l c quan. B i đã có th i, ông m t h t hy v ng, nh ng r i có cu c n i đ y 2008, ti p đó là phong trào hi n nay. Nhà văn Tây T ng tin r ng ng i Tây T ng s chi n th ng.

AP : c quan truy n thông ph ng Tây đ u tiên đ c quy n tác nghi p t i B c Tri u Tiên

Nhìn sang quốc gia đồng tài và khép kín nhất thế giới ở Châu Á, Le Courrier International có bài :
« Việt tin tức Bắc Triều Tiên », bài viết trích từ tờ Foreign Policy.

Việt AP mở văn phòng tại Bình Nhưỡng, trong bối cảnh Hoa Kỳ và Bắc Triều Tiên vẫn đang ở trong tình trạng chiến tranh và một lý thuyết, là một chuyên nhà tặc lòng, khi có người ví dụ đó như là Al-Qaida được quy định phóng viên tại Mỹ làm phóng sự.

Tuy nhiên câu hỏi chủ yếu được đặt ra ở đây là, liệu có sự truy cập thông phương Tây và được phép hoạt động từ tháng 1/2012 tại Bình Nhưỡng có điều kiện làm việc một cách độc lập ?

Bài báo cho biết, quản lý văn phòng của hãng thông tấn AP tại Bình Nhưỡng trong hiện tại là hai nhà báo có uy tín, Jean H. Lee - phó trách văn phòng Triều Tiên của AP - và David Guttenfelder, trưởng nhóm nhiếp ảnh thu thập chi nhánh Châu Á của AP

Cả hai người này đều rất ít được phép rời khỏi khách sạn nơi họ ở. Hai nhân viên thông tin của văn phòng AP tại Bình Nhưỡng đều là người Bắc Triều Tiên. Dù đây là hai người có đào tạo qua nghề báo, nhưng theo đánh giá của một chuyên gia và chủ đề được tài Bình Nhưỡng, gần như hoàn toàn chắc chắn là hai nhân viên kẻ trên là công an chìm hoặc tình báo của Bắc Hàn.

Nhiều người lo ngại rằng, uy tín của hãng thông tấn AP có thể bị ảnh hưởng, nếu các tin bài mà chi nhánh tại Bình Nhưỡng làm ra không khác gì mấy, so với KCNA - hãng thông tấn chính thức của Bắc Triều Tiên. Vào đầu tháng Ba và rồi, các quan chức Hoa Kỳ đã phớt lờ và từ chối tiếp xúc một số người dân Bắc Hàn, và chủ đề thảo luận về nhân mà Bình Nhưỡng mới được tiếp xúc với Washington.

Như vậy, bài báo kết luận, cho dù các phát biểu của những người tiếp xúc và phỏng vấn không khác gì lắm so với quan điểm chính thức của chủ đề Bình Nhưỡng, thì chắc chắn việc một số người dân Bắc Triều Tiên được quy định nói chuyện chính trực với các nhà báo phương Tây, đã là một tín hiệu khích lệ.

Tranh luận khoa học : Bị bắt ở các thủ con người để để phó với Bị bắt ở Khí hậu

Đß kßt thúc mßc đißm tußn báo, chúng tôi xin gißi thißu vßi quý thßnh gißi vß cußc tranh lußn khoa hßc xung quanh chß đß : Lißu làm bißn đßi cß thß con ngß i có phßi là mßt bißn pháp có hißu quß đß làm chßm lßi quá trình Bißn đßi Khí hßu (BĐKH) ?

Quan đißm trên đß cß tung ra trong mßt bài báo trên tßp chí Ethics, Policy & Environment đß u tháng Ba. Tác gißi chính cßa bài vißt, ông Matthew Liao – gißng dßy trißt hßc và đßo đßc sinh hßc tßi đßi hßc New York, đã đßa ra đß nghß lßy vißc thay đßi cßu tßo cß thß con ngß i làm mßt gißi pháp nhßm chßng lßi BĐKH. Ông là Matthew Liao là chuyên gia ngành khoa hßc mßi, Human enhancement/Médecine méliorative (tßm đßch là y hßc cßi tißn).

Theo các tác gißi bài báo, các bißn pháp làm chßm lßi quá trình BĐKH trên trái đßt hißn nay, nhß thß trßng khí phát thßi, ... là không đß. Bên cßnh đó, mßt trong nhßng ngußn phát thßi chính là gia súc nuôi thì lßi không đß cß chú ý đßn. Lßng khí cßa gia súc nuôi chißm đßn 18% lßng khí thßi theo đißu tra cßa FAO (tßc là vß i tßng khí thßi do các phßng tißn giao thông gây ra), thßm chí con sß này là 51 % theo mßt nghißn cßu khác.

Tß đó nhóm nghißn cßu cho rßng, hßn chß tiêu thß thßt gia súc là mßt bißn pháp chính đß chßng lßi BĐKH. Mà đß hßn chß ăn thßt, mßt trong các kß thußt cßn làm là thay đßi cßu tßo cß thß, khißn con ngß i không tißp nßp đß cß thßt gia súc.

Trong sß các kß thußt đß đßa ra còn có vißc làm cß thß con ngß i nhß bé lßi đß tiêu thß ít hßn, hay bißn đßi mßt ngß i thành mßt gißng nhß mèo đß có thß nhìn xuyên bóng tßi, và nhß vß y tißt kißm đß cß đißn chißu sáng.

Các đß nghß này thoßt tiên đß cß nhß là nhßng lßi nói đùa. Nhßng sau đó, bùng lên hàng loßt ý kißn phßn đßi đß đßi, cß tß phía nhßng ngß i bßo vß môi trßng, cũng nhß nhßng ngß i nghißng hoßt đßng con ngß i ßnh hßng đßn BĐKH, cho rßng đây là các bißn pháp này mang tính phát xít, mßc đßu các tác gißi đã nhßn mßnh đßn vißc đây là các bißn pháp hoàn toàn tß nguyßn.

Tá The Guardian nhán xét : dù lo ngái các đáng này có thá đác sá đáng vào viác cháng lái các bián pháp báo vá môi tráng, nháng không nên sá đáa các quan đám nhá váy ra tranh luán. Cho dù kát quá cuái cùng có thá là : các quan đám ká trên hoàn toàn bá bác bá .